

Sygn. akt V KK 213/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Gradzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Cesarz

SSN Małgorzata Gierszon

Protokolant Joanna Sałachewicz

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Barbary Nowińskiej,
w sprawie D. D.

oskarżonego z art. 178a § 1 i 4 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 16 stycznia 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 21 marca 2013 r., zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w N.

z dnia 24 października 2012 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 24 października 2012 r., uznał D. D. za winnego tego, że w dniu 15 grudnia 2011r. w N., będąc uprzednio skazanym prawomocnymi wyrokami tego Sądu w sprawach VI K .../07, VI K .../08 i II K 1.../09 za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, jechał jako kierujący samochodem osobowym marki VW Vento, będąc w stanie nietrzeźwości 1,5 promila alkoholu we krwi, jednocześnie nie stosując się do prawomocnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w N., sygn. II K .../09 – tj. przestępstwa z art. 178a § 1 i 4 k.k. i za to na mocy art. 178a § 4 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzeczono wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na 5 lat, a na podstawie art. 49 § 2 k.k. świadczenie pieniężne w kwocie 200 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Nadto z mocy art. 50 kk orzeczono podanie wyroku do publicznej wiadomości przez ogłoszenie jego treści na stronie internetowej Prokuratury Okręgowej w Z. przez 1 miesiąc.

Obrońca oskarżonego złożył apelację, zarzucając w niej rażącą niewspółmierność kary pozbawienia wolności oraz środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Okręgowy w Z. wyrokiem z dnia 21 marca 2013 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnił D. D. od popełnienia zarzuconego mu czynu. W uzasadnieniu stwierdził, że w opisie przypisanego oskarżonemu czynu pominięto znamię ustawowe przestępstwa, tj. okoliczność, iż pojazd mechaniczny był prowadzony w ruchu lądowym. Wobec braku zatem w opisie czynu kompletu znamion przestępstwa i w sytuacji, gdy wyrok zaskarżono tylko na korzyść oskarżonego, Sąd Okręgowy uznał za konieczne zmienić wyrok i uniewinnić oskarżonego, co czyniło już bezprzedmiotowym rozpoznawanie zarzutu apelacji.

Kasację na niekorzyść oskarżonego wniósł Prokurator Okręgowy. Zarzucił wyrokowi rażącą i mającą istotny wpływ na treść wyroku obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 455 k.p.k., wyrażającą się w braku rozważenia z urzędu przez sąd odwoławczy, że opis czynu dokonany przez Sąd pierwszej instancji nie zawiera wprawdzie wszystkich znamion przestępstwa z art.

178a § 1 i 4 k.k., pozwala natomiast na zakwalifikowanie jego zachowania z przepisu art. 244 k.k., co doprowadziło w konsekwencji do uprawomocnienia się orzeczenia wadliwego, zawierającego nieprawidłową subsumcję zachowania oskarżonego. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył:

Zarzutowi kasacji nie można odmówić słuszności. Już w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy dostrzegł podniesione w nadzwyczajnym środku uchybienie, wynikające stąd, że nawet przy braku jednego ze znamion występku z art. 178a § 1 k.k., w opisie przypisanego oskarżonemu czynu zawarte są znamiona występku z art. 244 k.k. (prowadzenie samochodu osobowego w okresie orzeczonego prawomocnie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych). Przepis art. 244 k.k. został pominięty w kwalifikacji prawnej czynu, gdyż między nim a art. 178a § 4 k.k. nie zachodzi kumulatywny zbieg przepisów ustawy w rozumieniu art. 11 § 2 k.k. (post. SN z dnia 19 stycznia 2012 r., sygn. I KZP 22/11, OSNKW 2012, z. 1, poz. 6). Opis czynu z art. 244 k.k. w pełni bowiem zawiera się w znamionach czynu stypizowanego w art. 178a § 1 i 4 k.k. Jeśli zatem Sąd drugiej instancji uznał, że brak ustalenia o prowadzeniu przez oskarżonego samochodu w ruchu lądowym uniemożliwiał przyjęcie kwalifikacji czynu jako wypełniającego znamiona ustawowe określone w art. 178a § 1 k.k., to nie oznaczało jeszcze, że całe przypisane mu działanie nie było bezprawne. Sama przecież jazda samochodem, wbrew orzeczonemu przez sąd zakazowi, jest czynem odpowiadającym znamionom art. 244 k.k. Powinnością Sądu Okręgowego było dostrzeżenie wszystkich tych aspektów kwalifikacji prawnej czynu, za który skazano oskarżonego, gdyż kwestia prawidłowości subsumcji czynu pod właściwe przepisy prawa materialnego należy zawsze do zakresu rozpoznania środka odwoławczego. Wszak zgodnie z art. 455 k.p.k., nie zmieniając ustaleń faktycznych, sąd odwoławczy poprawia z urzędu błędną kwalifikację prawną niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, przy czym na niekorzyść – tylko wtedy, gdy wniesiono środek odwoławczy w tym kierunku.

Skoro zatem w opisie przypisanego D. D. czynu mieściły się znamiona występku z art. 244 k.k., to nie było podstaw do zmiany wyroku Sądu Rejonowego i

uniewinnienia oskarżonego. Trafnie w tym kontekście zarzucono w kasacji, że do wydania zaskarżonego wyroku doszło z naruszeniem art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 455 k.p.k. Uchybienie tym przepisom miało rażący charakter i wpłynęło w istotny sposób na treść wyroku w postępowaniu odwoławczym. Gdyby Sąd Okręgowy procedował zgodnie ze wskazanymi w kasacji przepisami i stosował prawidłowo reguły wyłączenia wielości ocen w prawie karnym, to ograniczając opis i kwalifikację prawną czynu do znamion art. 244 k.k., powinien był rozpoznać zarzut apelacji w takim brzmieniu, w jakim został postawiony.

Z wszystkich tych względów, w uwzględnieniu wniosku kasacji Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Z. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Przy ponownym rozpoznaniu Sąd Okręgowy zwróci uwagę na mylnie określoną w zarzucie aktu oskarżenia sygnaturę sprawy, w której orzeczono wobec oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych (właściwa sygnatura II K .../09 Sądu Rejonowego w N.).